

JOŽE ROZMAN
ČAR VINA

JOŽE ROZMAN
ČAR VINA

VSEBINA

FRANCIJEVA GOVORNA NAPAKA	11
DEŽNA KAPLJA NA PRAŠNI CESTI	20
USODNE TOČKE AMERIŠKEGA ADVOKATA	30
MALI VELIKI, OD TU IN TAM	43
TI PA SI DOBRO VINO PRIHRANIL DO ZDAJ	98
ČE BI OBSOJENI SPIL PONUJENO	109
OD ENE IN PRVE DO DESET TISOČ	115
POKLON ČASTIVREDNIM PREDNIKOM	133
MOJA VINOPIVSKA (STRAN)POTA	167
ODSLUŽENA MIZA	177

Za nastanek te knjige sem hvaležen mnogim. Od dostojanstveno zapitega starega Alberta, ki mi je v Šumiju recitiral Baudelaira in Rimbauda, do uglajenega gospoda Žalarja, ki me je varno vodil po vertikali prleških belih pinotov. Vmes jih je veliko, preveč, da bi našteval vse. Nekateri so omenjeni v knjigi, nekateri se bodo morda prepoznali.

Med pisanjem sem včasih lahkotno letel nad Zemljo, včasih s prsti grebel po prsti, da iz sebe iztisnem primerno besedo. Medtem sem zgubil Francija. Slutil sem, da se bo nekaj zgodilo. Davek, ki sta ga terjali moja odsotnost in zima.

Snov za pisanje se je nabirala dlje časa in na različne načine. Bolj zavzeto od leta 2003 naprej, ko sem začel z revijo *Vino* in jo urejal sedem let, do konca osemletnega sodelovanja s *Slovenskimi novicami* v redni tedenski rubriki – najprej *Lajf* in potem *Okusi* –, ki se je izteklo sredi leta 2017. Ves ta čas brez jasnega namena, da iz tega kdaj nastane knjiga. Na prošnjo založbe sem se je lotil. Skozi leta zbrano gradivo je bilo treba na novo premisliti, marsikaj zavreči, ker so se nagrmadila nova spoznanja, ga dopolniti, pregnesti, skrčiti ali razširiti in dokončno preoblikovati v čarovnijo vina.

Ljubljana, 17. maja 2018

FRANCIJEVA GOVORNA NAPAKA

Vse lepo in dobro se je začelo z Jožefom. Bil je popolnoma črn, od glave do peta, od ušes do tačk, samo pod glavo je imel malo belo piko. Sicer pa črn kot noč v rogu, kot oglje. Bilo je nekega poznozimskega popoldneva, v začetku devetdesetih. Tam ob robu suhozida je še ležalo nekaj ubornih zaplat talečega se snega, drugje je bila zemlja že toplo predpomladansko razmočena in dišeča. Tisti poseben vonj, nezamenljiv, malce vlažen in obetaven, zemljast, ko se po dolgi in mrzli zimi narava spet prebujata in hoče povedati, da se začneja novo življenje. Sneg najprej skopni na izpostavljenih južnih legah. Bolj ko so strme in južne, prej ga pobere, četudi je takrat sonce še bledikavo in nima tiste prave moči. Po tem, kjer ga najprej zmanjka, se spozna dobra vinorodna lega. Ne samo po tem, še po čem drugem. Ampak na osojnih legah, kjer je takrat še vztrajal debel sneg, tam ne gre. Tudi ob mojem suhozidu je kar vztrajno kopnel. Tisto malo sončne toplote vseeno ogreje kamenje, ki potem dlje kot drugje hladna in razmočena zemlja odseva toploto nazaj. Zato si je Jožef tistega nedeljskega popoldneva premrle tačke grel prav tam. Boječe mi je vrnil pogled, ko sem ga opazil. Pogreznil se je vase, glavo je potegnil k trupu, videti je bilo samo kosmato črno kepo z belo pikico na sredi. Brez slabega namena sem dvignil roko, ne vem zakaj, kar tako, iz navade, ali pa sem si morda hotel popraviti naramnico nahrbtnika, ki mi je zlezla navzdol. Prestrašeno se je še bolj stisnil vase. Aha, verjetno se boji, da bi vanj vrgel kamen, ali pa dvignjena roka zanj pomeni grožnjo s palico. Zagotovo so ga vaški pobalini doli v vasi kdaj preganjali s kamenjem, morda jih je celo dobil s palico. Boleča izkušnja, ki si jo je očitno zapomnil. Stari Petrov mi je nekoč govoril, ko se je od svoje zidanice židane volje spuščal mimo naše in sem tik ob poti redčil grozdje, da je velika škoda in se bom še kesal, ker mečem dol tako lepe in obilne grozde kot mački. Saj so res viseli dol kot kaki mačkoni, tolsti in obilni, a kaj bi

razlagal Petrovu, da mi veliko kislice ni mar, da imam raje malo, pa ti-sto dobro. Zmajal je z glavo, od mladih nog je bil naučen, naj bo v sodih čim več, da ga pred jesenjo ne bo zmanjkalo. Potem je preusmeril pogovor drugam, na mačke. Veš, je rekel, tem, ki stanujejo po zidanicah, pravimo gorski mački. Na pol divji so, vsega hudega vajeni, a vzdržljivi in krepki. Iz vaškega udobja in obilja – na kmečkih mizah vedno ostane kaj zanje, če nič drugega, se najde latvica mleka – so se morali preseliti sem gor, v guro, v goro, v gorice, v vinograde, na podstrešja zidanic. Ker jih je bilo tam spodaj preveč in je odvečne mati nagnala, ker so se borili za svoj prostor in so v boju podlegli, ker so jih močnejši samci ponižali. Izobčenci, skratka, čeprav mladi, že s trpkim spoznanjem o krutosti in neprizanesljivosti mačjega življenja.

Jožef me je še vedno otrplo in nepremično gledal. Čakal, kaj se bo zgodilo. Marta mi je nekoč rekla, da se po indijskem verovanju v mačko naseli duh umrlega. Na to sem se spomnil, ko sva si bila z Jožefom iz oči v oči. Ne dolgo tega mi je umrla najstarejša sestra, malo pred tem smo v grob položili prijatelja Jureta. Prav takrat, prav tisti hip, ko so v jamo spustili žaro, je na pokopališču vse obmolknilo. Ptice so nehale peti, vrane so spoštljivo utihnile, prej so boleče krakale, veter je obnemel, vse je za hip obstalo. Moj dragi Jure! O sestri ne bom, še vedno boli. Sem pomislil na to, ko sem motril Jožefa. Enkrat pozneje me je prešinilo, kdo je. Sanjal sem o vinogradu, o svojih v nebo segajočih trtah, o kipeči in dehteči zemlji, o toplem pomladanskem soncu.

Jožef se še vedno ni premaknil. Ni vedel, kaj bom storil. Bom še enkrat dvignil roko ali se morda sklonil po kamen. Obrnil sem se in krenil proti zidnici. Z velikim in težkim ključem, vsaka zidaniška vrata imajo unikatnega, kakršenkoli vitrih tu odpove, sem odprl vrata in vstopil med hladno kamnito zidovje s steptano ilovico na tleh. Jožef mi je tačko za tačko oprezno sledil. Znak zaupanja? Pri sodih nisem imel kaj dosti postoriti, nekaj rutinskih opravil, pokušnja, kako se držijo, dolivanje, nekaj v flaškon za domov. Ob južnem zidu, tik ob vratih, je štirna, okrogel vodnjak za kapnico, z železnim pokrovom za zajemanje vode, vse skupaj toliko dvignjeno, da je ravno prav za posedanje in gretje utrujenih kosti, kadar je zgornja cementirana ploščad dovolj ogreta od sonca. Ta zgornja plat štirne je imela pomembno vlogo pri najinem odnosu z Jožefom.

V guro se ne gre brez malice, četudi le za krajši čas. V mrzlem času je klobasa obvezna, no, tudi sicer. Kruh prav tako, če je še topel in naravnost iz krušne peči, toliko bolje. Pijače je v zidanici dovolj – ali bi je vsaj moralo biti. Na Dolenjskem vinu običajno rečejo pijača. Kdor se ga je napil, so ga napojili. Samo Kujer je znal večkrat gromko in ukazovalno reči, vina mu dajte! Drugi bi rekli, imaš kaj pijače. Dolenjska šegavost, saj dobro vedo, da jo imam. Le pridite, boste enkrat pili, se nadaljuje običajno vabljenje, ki je zgolj nepotrebna vljudnost, saj v zidanico ni treba nikogar posebej siliti. Ali pa dvakrat. Samo da ne boste mislili, da se potem vsi opotekajo iz nje. Kje pa, prislovičnemu dolenjskemu pijančevanju je že zdavnaj odklenkalo. Lahko vam postrežem s kupom dokazov, če želite. A raje ob kaki drugi priložnosti.

13

Tudi moj nahrbtnik ni bil povsem prazen. Priložnostno malico sva si z Jožefom prijateljsko razdelila. Pol klobase meni, pol njemu, s kruhom prav tako. Najprej ni vedel, ali naj se loti ponujenega, čeprav je bil po videzu sodeč malce shiran. Še vedno mi ne zaupa povsem. V redu, sem si mislil, tam imaš, vzemi ali pusti, kakor te je volja, ter se napotil navzdol v vas in naprej. Čez teden dni, bilo je že pravo vreme za rez, sem na štirinini ploščadi, tik ob zidu, opazil mačji iztrebek. Jožef je torej pospravil njemu odrejen kos malice in kot dokaz pustil znamenje. Ni dolgo trajalo, da se je pojavil od nekod, črna kepa z belo piko. Še vedno oprezen, a malo bolj samozavesten. Kot da bi me hotel vprašati, kje pa je danes moja malica. Dobil jo je. In naslednjič na istem mestu spet iztrebek. V znak odobravanja in hvaležnosti. Zaupanje se je povečevalo, čeprav je hitro odskočil, če sem le malo dvignil roko, za kak opravek mimogrede. Obrednost s prigrizkom zanj in hvaležnostnim iztrebkom se je nadaljevala vso pomlad in naprej, zaupljivost se je počasi, a vztrajno povečevala. Zdaj je že dovolil bežen dotik, celo čohljanje podbradka, ki mačkam tako zelo paše, da od zadovoljstva mižijo, začnejo presti in skoraj padejo v blaženost. Moji nečaki Zgonci so mu, ko so ga prvič videli, dali ime Jožef. Očitno so opazili neko tesnejšo navezo med njim in menoj, ki sem uradno, po rojstnem listu, Jožek. Jožef in Jožek, to gre nekako skupaj. Se je pa pustil crkljati samo meni, drugim tega nikakor ni dovolil. Če so kaj namignili v tej smeri, je hitro pokazal ostre kremplje in začel renčati. Toplo bitje mi je poleti že zlezlo v naročje, se zvilo v kepo, otrpnilo od

zadovoljstva in tiho predlo. Potem sva se začela pogovarjati. Mislim, da je razumel, kaj sem mu govoril. Nič takega, recimo, kako si je Platon zamislil urejeno državo, kaos pri nas me je begal, ali zakaj je utonil Li Bai, ali čemu je Ivan Rob s fračo streljal na razpelo, čeprav bi pri vsakem od teh v najinem pogovoru lahko odkrila kaj vinskega. O trtju se nisva menila, čeprav me je že začel opazovati pri vinogradniških opravilih, me od spodaj radovedno motril, kaj počnem tam zgoraj s škarjami in vezivom, se pomikal z mano navzdol in navzgor po vrstah, potem pa ga je po uri, dveh, treh minilo in je odšel po svojih opravkih. Menila sva se bolj o vsakdanjih, prozaičnih stvareh, o vremenu, kako žari nebo na zahodu, če mu paše bolj ali manj vetrovno, kako omamno diši na začetku junija, ko začenja trta cveteti. Sem mu razlagal, da je to najlepši vonj, kar jih poznam. Da moraš prav po tiho do trte, odstreš listje in prav počasi približaš nos. Komaj zaznaven vonj, mehak in nežen, opojen, vznemirljiv. Včasih ni treba k trti; ko sva v večernem mraku sedela pred zidnico, ga je topel veter iz doline, ki se je začel dvigovati po pobočju, prinesel prav do naju, čudežno dišečega. Mislim, da me je razumel. Bil je čisto pri miru in je razmišljal o tem, kaj mu govorim. Kdaj pa kdaj sva se pogovarjala tudi o povsem mačjih zadevah. Če so malice v redu, kje se odžeja, kako si je izbral svoj teren, na katerega drugi ne smejo, razen pod prisego, da so zgoljčasni obiskovalci, zakaj mi nikoli ne prinese miške v gobčku. Nikoli in niti pozneje nikdar, niti enkrat samkrat ne. Je že vedel, zakaj tako. Kam si hodi tešit žejo, sem vedel, a sem vseeno hotel njegovo potrditev. Spodaj pod vinogradom se je vil potoček, malo nad zemljo, malo pod njo. Domačini mu rečejo Vesc. Nikoli doslej ni presahnil, niti v največji suši ne. Izvira malo višje, iz žive skale, ob Milanovi zidnici. Voda je neoporečna, jo vsake toliko daje v analizo. Jožef si je znal najti izborna pijačo. Domačini so jo pogosto hodili iskat in jo mešali z vinom. Na smrtni postelji so si zaželeli vodo iz Vesca. Kako je bilo s poslednjo Jožefovo željo, tega ne vem. Kdorkoli je prišel v stik z njim za časa življenja, je bil osupel. Vsak je takoj opazil, da se zna pogovarjati, da se odziva na moje besede, da je celo ubogljiv, kar sicer ni mačja naveda, da govori svoj jezik.

Tista pomlad se je iztekla, začelo se je poletje z obilico vinogradniških del, obred na štirni se je tedensko in nezmotljivo ponavljal. Enkrat po-

tem Jožefa ni bilo na spregled. Niti po tednu, dveh, treh ne. Najprej sem pomislil, da bi lahko padel v boju s kakim novim pritepencem, ki si je zaželel zavojevati njegov teren. Potem sem odgnal črne misli, vse te mesece ni bilo nobenega takega vsiljivca na spregled, zakaj bi ga prav zdaj vleklo sem, v najin idilični vinogradniški mir. Ne, nič slabega se mu ni moglo zgoditi. Toda kje neki je? Nato me je spreletelo. Seveda, poletje je, optal si je z rjavim usnjem obrobjen pleten kovček, vanj vtaknil zložljiv senčnik in nekaj knjig ter se s parnim vlakom odpeljal na morske počitnice, da v miru prebere *Mojstra* in *Margareto*. Saj sem ga videl, kako lepo zleknjen s prekrižanimi zadnjimi tačkami in kovčkom pod glavo v senci odobravajoče požira Bulgakova. Samo tega nisem vedel, kaj bi rekel o Behemotu in raje nisem niti pomislil, kako bi se njuno morebitno srečanje končalo. Ob koncu poletja, trgatev se je bližala in potreboval sem vsaj njegovo moralno podporo, če že ne kaj več, jo je Jožef zmagoslavno primahal nazaj, primerno zagorel in razposajeno dobre volje. Imel sem ga na sumu, da se je na morju zaljubil. Ali pa mu je Belka, zanjo takrat še nisem vedel, poslala na plažo kako odišavljeno pismo z namigom, če že ne z oprijemljivejšimi obeti. Nekaj se je moralo plesti.

In se je res. Verjetno je bila tudi ona izgnana iz vasi in si je uteho našla tu zgoraj pri nas, sorodnih dušah, kjer je namestitvenih zmogljivosti po vsenaokrog raztepenih zidanicah več kot dovolj. Jožef je, široko čuteč, gotovo hitro doumel njeno stisko in ji ponudil prijateljski izhod iz osamelosti, kar se je sčasoma razpletlo v obojestransko naklonjenost, iz katere je naslednjo pomlad bruhnila strastna zaljubljenost. Moj Jožef se je v Belko zatrapal do ušes. Bila je skoraj popolnoma bela z nekaj sivimi progami, komaj opaznimi. Torej belka, Belka. Krasen črno-bel par. Pomlad je kipela, črno-beli par prav tako. Jožef ji je galantno dvoril, grulil in jo ogovarjal, Belka vse te pozornosti nikakor ni sprejemala ravnodušno, še manj zadržano. Svoj ljubezenski ples sta večkrat priredila pred menoj, Jožef se je brez pomisleka metal na hrbet in meni ter Belki razkazoval svoj trebuh in vrat. Dokaz popolnega zaupanja in predanosti, morda tudi njegove moškosti. Domače mačke, najsi bodo vaške, gorske ali mestne, so udomačene zveri, no, zverinice. Zver je najbolj ranljiva na trebuhu in vratu, zato ju redko pokaže. Toda Jožef se je v moji in Belkini družbi znebil vseh strahov. Ko je bilo predstave dovolj, sta šla po svoje,

objeta raziskovat okolico, ali pa na podstrežje zidanice, kjer sem Jožefu že pred časom namenil udobno in toplo ležišče iz starega pleta. Enkrat sem ju videl, kako mirno, spodaj pod vinogradom, korakata proti izviru Vesca, on vzvišeno spredaj, ona vdano za njim. Ga pokličem, kar tako, se nejevoljno obrne in mi pojasni, kaj me motiš, ali ne vidiš, da jo peljem k dobri vodi. Obred malica-iztrebek je ves čas tekel rutinsko, samo da je morala biti zdaj porcija dvojna. Kako sta se pretolkla skozi mrzlo in zasneženo zimo, na trenutke prav ostro in ledeno, mi ni bilo povsem jasno. Stanovanje sta že imela, toda dostava hrane ni bila redna, oprezati za miškami pod štiridesetcentimetrskim snegom pa nikakor ni lahek posel. Če je bil prej obilen obrok vsaj enkrat tedensko, včasih tudi pogosteje, me pozimi dva, tri tedne ni bilo. V snegu in mrazu v vinogradu nisem imel kaj početi, v zidanici tudi ne veliko. Ampak sta preživela. Še več kot to.

Belka se je spomladi začela debeliti v trebuh. V redu, sem si rekel, mačje stvari pač. Dnevi so tekli in nekega pozno pomladnega dne me Jožef pričaka na škarpi ob poti, po kateri sem se vzpenjal proti zidanici. S ponosno dvignjeno glavo spremlja moje korake. Običajen pozdrav, ključ v roke in odpiranje ter cviljenje težkih vrat. Zakaj ne priteče na štirno, na običajno mesto za obed, kot je to brez poziva vedno storil? Nepremično čepi tam na škarpi in spusti glas. Češ, obrni se ti nepozorni trapec, kaj nič ne vidiš. Za njim stoji Belka, ob njej dve mali tigrasti kepici. Vidiš, mi hoče povedati, poskrbel sem za svoj rod, za potomstvo. Potem se gntlemansko umakne in prepusti Belki prve grižljaje. Tudi pozneje je bilo tako.

Jožef je imel gosposke manire, tudi kot samec. Točno je vedel, kje ga čaka njegov obrok. Včasih sem ga prinesel v nahrbtniku, večkrat v košari, tudi zase. Iz nje mu je moralo na daleč dišati, še toliko bolj, če se je moral zaradi tega ali onega vzroka dlje časa postiti. Toda nikoli ni planil proti košari, še manj vanjo, in mirne duše sem jo lahko pustil sredi zidanice na mizi, čeprav se je iz nje zanj gotovo širil omamen in vabljev vonj. Niti praga ni prestopil, dokler ga nisem poklical. Sprednji tački je dvignil na hrastov prag in čakal na dovoljenje. Saj ga nisem mučil, kje pa, nič takega zatiralskega ni v meni, bilo je obojestransko spoštovanje. Tudi pozimi, ko je zunaj stiskalo, notri pa sem zakuril v zasilni pečki in

je bilo vsaj ob ognju malce bolj prijazno, ni nikoli planil k toploti. Šele potem, ko sem ga poklical, čepečega na pragu, je mirno vkorakal. Res je bil gosposki, dostojanstven.

Zdaj ga ni več. Leta so tekla, še vedno jo je ob poletjih mahnil na morje, enkrat z Brati Karamazovimi, drugič z Gargantuom in Pantagruelom, in še s kom. Opazil sem, da se je spomladi iz bojev za samice ali svoje okrožje iz leta v leto vračal vse bolj ranjen, tu in tam sveže, ponekod krastavo zaceljen, opraskan, šepaje zdaj na to zdaj na ono tačko. Postajal je vse slabotnejši, tudi posebej izbrani in krepčilni obroki mu niso kaj prida pomagali. Vedel sem, da se njegov čas izteka. Mačja leta se štejejo drugače kot naša. Nekega poletnega večera, ko sem po celodnevem delu odhajal iz vinograda, me je čakal na oni škarpi. Šel sem vzdolž nje in on za menoj. Ustavil sem se, on tudi. Nepremično sva se gledala iz oči v oči. Vem, kaj mi hočeš povedati. Razmišljal sem, ali naj ga vzamem s seboj. Navajen si svobode, vinograda, kleti, tu imaš svoje kraljestvo, vsak dan hodiš po zemlji, enkrat je mrzla, drugič vlažna, kdaj suha in topla, tudi vroča, živiš pod modrim nebom, dež te opere, vsak dan se lahko čudiš sončnemu vzhodu in zahodu, saj veš, o tem sva večkrat govorila, zakaj tako žari nebo, te je zanimalo, ko sva v večernem mraku spokojno sedela pred zidanico, jaz s kozarcem v roki in ti tesno ob meni ali v mojem naročju, pazil si na moje trte, ko me ni bilo, ko sem prišel, si hodil z menoj od ene do druge in radovedno dvigal glavo, ali je vse v redu, potem si šel po svoje, kamor in kolikor časa si hotel, zvečer si se vrnil, da sva si rekla zbogom. Lahko te vzamem s seboj, ampak mislim, da ti med štirimi stenami ne bo dobro. Poslovila sva se. Naslednjič ga ni bilo.

Belka se je odselila že prej. Nekam na svoje, kot je to v mačji navadi. Meni je zapustila mladička, ki je zrasel v pravega korenjaka. Srboritega, pogumnega, močnega, bojevitega. Dobil je ime Pikec, zaradi velike črne pike na podbradku, sicer je bil sivo tigrast. Nekaj vmes med mamo in očetom, toda po njem ni podedoval nikakršnih manir. To sem sprva pripisoval mladostni neučakanosti in objestnosti, preizkušanju, do kod lahko gre, toda z leti ni postajal nič bolj uglajen. Kakršen se maček rodi, tak ostane, vzgajati se ne pusti. Je bil pa po drugi strani dobrodušen, vsaj nekaj po očetu. Ampak košara mu ni bila, tako kot Jožefu, prav nič sveta. Še dobro je nisem odložil, že je planil vanjo in si vzel, kar mu je po

njegovem mnenju pripadalo, včasih tudi kaj mojega. Da bi potrpežljivo čakal na pragu, kje pa, da bi mu prepustil košaro brez nadzora, še manj, niti za hip. Nevzgojena mladina, sem si rekel. Taki časi, kaj hočeš, sem se tolažil. Bil pa je alfa samec, velik zapeljivec, včasih sem imel še tri njegove princeze na hrani, Slavko, Vido in Milko. Do mojih trt in vinograda pa se je obnašal skoraj tako spoštljivo kot Jožef. Samo manj vztrajen je bil, veselje sodelovanja ga je minilo hitreje, verjetno so ga čakale one tri. Tako je šel rod naprej in podmladka je bilo včasih kar preveč, celo pet porcij je bilo kdaj pa kdaj komaj dovolj. Kdo je od koga, to je pri mačkah zapleteno, ker so incestuozne in detomorilne.

Tudi Pikec se je nekega dne odselil, kaj vem, morda na boljše, morda na slabše, ali pa je naletel na premočnega konkurenta. Eden njegovih potomcev, zna biti v drugem ali tretjem kolenu, je Franci. Poosebljena dobrotu, sivo tigrast, z razpoznavnima zareza na zgornjem delu desnega ušesa. Težko bi rekel, da ju je staknil v borbi, ker je popoln pacifist. Verjetno sta prirojeni. Če pride košata Slavka iz sosednje zidanice na obisk, ta je še živa in zelo pri močeh, se mirno in brez nejevolje odstrani od pogrinjka in ji prepusti vse, kar je ostalo. Radodaren in pozoren gospodič. Pa strašno radoveden in željan pomagati. Najdlje od vseh zna vztrajati ob meni pri rezi, vezi, pletvi, pretikanju mladice, vršičkanju, odstranjevanju listja in grozdja, celo škropilnica ga ne moti, da ga moram večkrat nagnati, naj se vendarle brez potrebe ne izpostavlja strupom. Razmišljam, da bi začel ekološko, več z rastlinskimi izvlečki in čaji, ki jih brez posledic lahko sam spiješ. Ne le zaradi Francija, tudi zaradi sebe in vinograda. Mislim, da bom kmalu krenil po tej poti. Ko delam v kleti, si izbere strateški položaj, s katerega ima pogled vsenaokrog in me radovedno motri, kaj počnem. Saj mu vse razložim, s skopimi besedami, ampak potem se brezskrbno motovili okrog mene in prav paziti moram, da ga nehote ne pohodim. Nasploh se pogovarjava bolj malo, veliko manj kot z Jožefom. Nočem biti vsiljiv, ima govorno napako, jeziček vseskozi malo moli iz ust, zato seslja. Vseeno mi je v oporo. Samo ne vem, kaj bo z njegovo dobroto v tem neizprosnem svetu. Se mu bo izšlo? Bo kaj potomstva? Enkrat zadnjič sem opazil, da se je naokoli boječe sukala ena malo bolj okrogla. Nič ne rečem, bomo videli. Že od daleč ve, da prihajam. Malo je neučakan, takoj hoče kaj, ribe so se mu zamerile,

verjetno se mu je kdaj kaka koščica zataknila v grlu. Takrat je hiral, potem si je opomogel. Njegova govorica je posebna, zelo redko kaj izusti, ampak takrat odločno, včasih preseče. Saj sem rekel, da ga pesti govorna napaka. Vem, da bdi nad mojim vinogradom. Obhodila sva vse trte. In še jih bova. A vse se je začelo z Jožefom.